

REVISTA ROMÂNĂ DE EXECUTARE SILITĂ

Nr. 1/2017

Anul XIV, serie nouă

Revistă publicată în parteneriat cu
UNIUNEA NAȚIONALĂ A EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ROMÂNIA

Indexări internaționale: www.home.heinonline.org
www.ceeol.com www.ebscohost.com www.indexcopernicus.com

CUPRINS

I. DOCTRINĂ

Vlad Floria – Reflecții asupra modificărilor competenței teritoriale a executorului judecătoresc pentru înființarea popririi.....	11
Oliviu Puie – Implicațiile Codului civil și ale Codului de procedură civilă în materia contractelor civile și a procedurii de executare a titlurilor executorii derivate din soluționarea litigiilor având ca obiect contracte civile.....	17
Nicolae-Horia Țiț – Înțelesul sintagmei „alte cereri privind executarea silită”, folosită la art. 719 alin. (1) C. pr. civ.....	34
Alina Ungureanu, Elena Gheorghe – Ipoteca – titlu executoriu (in)apt de a fi pus în executare independent de contractul de credit.....	58
Anca-Magda Voiculescu – Consilierea psihologică a minorului în cadrul executării silite. Reglementarea actuală din perspectiva CEDO. Corelare cu alte proceduri speciale în materia protecției minorului.....	69

II. CEDO – ANALIZE, COMENTARII, JURISPRUDENȚĂ

Roxana Stanciu – Cauza <i>Vasile Botomei și SC Bartolo Prod Com SRL c. României</i> – Cererea nr. 59097/09	89
Roxana Stanciu – Cauza <i>Ion Adrian Martinescu c. României</i> – Cererea nr. 9164/10.....	92

III. RECURSURI ÎN INTERESUL LEGII

1. Decizia nr. 19 din 24 octombrie 2016 privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 457 C. pr. civ.	95
2. Decizia nr. 2 din 30 ianuarie 2017 privind interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 414 alin. (1) teza I C. pr. civ.....	102

IV. HOTĂRÂRI PREALABILE PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

1. Decizia nr. 34 din 24 octombrie 2016 referitoare la comunicarea deciziei de concediere individuală	115
2. Decizia nr. 6 din 30 ianuarie 2017 referitoare la cuantumul onorariului executorului judecătoresc în cazul unei obligații de a face <i>intuitu personae</i>	132
3. Decizia nr. 7 din 30 ianuarie 2017 referitoare la învestirea cu formulă executorie a biletului la ordin.....	137

V. DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

1. Decizia nr. 628 din 27 octombrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 787 alin. (5) C. pr. civ.....	146
2. Decizia nr. 604 din 22 septembrie 2016 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 769 alin. (9) ultima teză C. pr. civ.	149
3. Decizia nr. 61 din 7 februarie 2017 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind procedura interpretării actelor normative.....	151

VI. PRACTICĂ JUDICIARĂ

1. Amendă judiciară aplicată de organele penale. Executare silită prin intermediul Administrației Finanțelor Publice. Distincție între noțiunile de „titlu de creanță” și „titlu executoriu”. Consecințe asupra căilor de atac deschise de lege	164
2. Cenzurarea cheltuielilor de executare. Executarea silită a unei obligații de a face și a unei obligații privind cheltuieli de judecată – comentariu de judecător dr. Andreea Tabacu și lector univ. dr. Andrei Soare	169
3. Cerere de desemnare a curatorului succesiunii. Prematuritate. Interpretarea dispozițiilor art. 688 C. pr. civ.....	179
4. Încetarea executării silite. Condiții. Achitarea integrală a cheltuielilor de executare....	183
5. Încheiere de suspendare provizorie a executării silite respinsă. Încheiere de suspendare provizorie a executării silite admisă. Revizuire pe motiv că există hotărâri definitive potrivnice, date de instanțe de același grad sau de grade diferite, care încalcă autoritatea de lucru judecat a primei hotărâri. Inadmisibilitate – notă de avocat dr. Șerban Mircioiu	186
6. Încuviințarea executării silite. Subrogația legală a asigurătorului în toate drepturile asiguratului împotriva celui răspunzător de producerea pagubei. Încuviințarea executării silite imobiliare. Condiții.....	193
7. Încuviințarea executării silite în caz de pluralitate de debitori cu sedii diferite. Instanța de executare.....	196
8. Întoarcerea executării silite. Calitatea procesuală a executorului judecătoresc.....	199
9. Perimarea executării silite. Nulitatea executării silite. Condiții.....	205
10. Recuzare executor judecătoresc. Remedierea din oficiu a actelor de executare eronat întocmite. Lipsa elementelor de fapt care să conducă la constatarea unui caz de incompatibilitate.....	209
11. Urmărirea silită imobiliară. Instanța competentă să soluționeze contestația la executare formulată împotriva unei executări silite declanșate înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 138/2014	211

REFLECȚII ASUPRA MODIFICĂRILOR COMPETENȚEI TERITORIALE A EXECUTORULUI JUDECĂTORESC PENTRU ÎNFIINȚAREA POPRIRII

Executor judecătoresc Vlad Floria

RÉFLEXIONS SUR LES MODIFICATIONS DE LA COMPÉTENCE TERRITORIALE DE L'HUISSIER DE JUSTICE POUR LA MISE EN PLACE DE LA SAISIE

Résumé

La forme actuelle du Code de procédure civile établit la compétence territoriale pour la mise en place de la saisie relevant des attributions d'un huissier de justice dont l'étude se trouve dans la circonscription de la cour d'appel où le débiteur ou le tiers saisi réside ou a son siège.

Puisque les conditions au moment du prononcé de la Décision no. 895/2015 par la Cour Constitutionnelle requéraient la promotion de certaines solutions législatives portant sur la compétence et la procédure de déclaration de l'exécution forcée, le Gouvernement de la Roumanie a adopté l'O.U.G. no. 1/2016. A cet effet, on a élaboré le projet PL-x no. 128/2016 sur l'approbation de l'Ordonnance d'Urgence du Gouvernement no. 1/2016 pour la modification de la Loi no. 134/2010 portant sur le Code de procédure civile, ainsi que de certains actes juridiques connexes, et ce projet a été promulgué le 17 mars 2017 par le Décret no. 304/2017.

Parmi les modifications survenues dans les dispositions du Vème Livre du Code de procédure civile, la Loi no. 17/2017 a identifié une limitation de la compétence territoriale de l'huissier de justice pour la mise en place de la saisie dans la circonscription de la cour d'appel où le débiteur réside ou a son siège.

La finalité directe de l'analyse consiste à identifier les causes sur lesquelles la modification de la compétence territoriale de l'huissier de justice pour la mise en place de la saisie s'est fondée, ainsi que la détermination de leurs implications par référence à une hypothèse spécifique de l'étude (les contrats de crédit aux consommateurs).

Mots-clés: Loi no. 17/2017; la compétence territoriale de l'huissier de justice; la saisie; l'hypothèse spécifique de l'étude

REFLECTIONS ON THE AMENDMENTS OF TERRITORIAL JURISDICTION OF A COURT ENFORCEMENT OFFICER FOR ESTABLISHING A GARNISHMENT

Abstract

The previous form of the Civil Procedure Code set the territorial jurisdiction for the establishment of garnishment in the duties of a court enforcement officer whose bureau was in the territorial jurisdiction of the district court of appeal where the debtor or a third party had residence.

Whereas the circumstances at the time of the delivery of Decision no. 895/2015 of the Constitutional Court required the promotion of some legislative solutions on competence and procedure of declaration of enforcement, the Romanian Government adopted the Emergency Ordinance no. 1/2016.

In this regard PL-x no. 128/2016 was drafted for approving the Government Emergency Ordinance no. 1/2016 concerning the amendment of the Law no. 134/2010 on the Civil Procedure Code and certain related acts, a project that was promulgated by Decree dated 17th of March 2017 no. 304/2017.

Among the amendments in the provisions of Book V of the Civil Procedure Code, we identified in Law no. 17/2017 a limitation of the territorial jurisdiction of the court enforcement officer for the establishment of garnishment in the territorial jurisdiction of the district court of appeal where the debtor has residence.

The direct purpose of the analysis is to identify the causes that led to the change of the territorial jurisdiction of a court enforcement officer for establishing a garnishment and assess their implications by relating them to a specific case study (credit agreements for consumers).

Keywords: Law no. 17/2017; territorial jurisdiction of a court enforcement officer; establishing a garnishment; specific case study

1. Elemente introductive în reglementarea actuală

Scopul executării silite, astfel cum rezultă din dispozițiile Codului de procedură civilă, este reprezentat de realizarea integrală, cu ajutorul forței publice, a obligațiilor stabilite printr-un titlu executoriu în sarcina debitorului care refuză să le îndeplinească de bunăvoie în detrimentul creditorului său.

Deși printre modalitățile prevăzute la art. 624 C. pr. civ., prin care se pot realiza drepturile creditorului, nu apare expres **modalitatea popririi** sumelor de bani, a titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporale urmărilor datorate debitorului ori deținute în numele său de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice actuale, existența acestora rezultă din prevederile art. 782 C. pr. civ.

Importanța incontestabilă a acestei proceduri în realizarea indirectă a obligațiilor debitorului necesită o analiză a competenței organului de executare, a instanței de executare, precum și a condițiilor în care se poate înființa această măsură.

Deși reglementarea popririi se regăsește în cuprinsul Capitolului I al Titlului II din Cartea a V-a a Codului de procedură civilă, iar competența în urmărirea silită mobilă aparține, potrivit art. 652 C. pr. civ., executorului judecătoresc din circumscripția curții de apel unde se află domiciliul ori, după caz, sediul debitorului sau din circumscripția curții de apel unde se află bunurile, legiuitorul a stabilit prin art. 782 C. pr. civ., înainte de modificarea lui prin art. 1 pct. 8 din Legea nr. 17/2017, ca în cazul cererii de poprire să fie competent executorul judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel unde își are domiciliul sau sediul debitorul ori terțul poprit, iar în cazul popririi pe conturile unei persoane fizice sau juridice, executorul judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel de la domiciliul sau sediul debitorului ori, după caz, de la sediul principal sau, după caz, de la sediile secundare ale instituției de credit unde debitorul și-a deschis contul.

Separat de competența teritorială a executorului judecătoresc, care este actorul principal în efectuarea executării silite, legiuitorul a stabilit la art. 651 C. pr. civ. competența generală, materială și teritorială a instanței de executare.

Astfel, ca regulă generală, judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului constituie instanța de executare în procedurile de urmărire silită a oricărui titlu executoriu, cu excepția celor care au ca obiect venituri datorate bugetului general consolidat sau bugetului Uniunii Europene și bugetului Comunității Europene a Energiei Atomice.

Conform textului de lege amintit, instanța de executare soluționează cererile de încuviințare a executării silite, contestațiile la executare, precum și orice alte incidente apărute în cursul executării silite, cu excepția celor date de lege în competența altor instanțe sau organe.

Distincția dintre competența teritorială a executorului judecătoresc și cea a instanței de executare prezintă interes în înțelegerea mecanismului procedurii de executare indirectă, precum și în determinarea scopului adoptării modificărilor competenței în materia popririi.

Reglementarea anterioară permitea declanșarea procedurii de executare împotriva unui **debitor cu sediul/domiciliul în afara circumscripției teritoriale a executorului judecătoresc**, dacă se identificau terțe persoane în circumscripția teritorială a curții de apel în a cărei rază de competență se afla biroul executorului judecătoresc investit de creditor, care ar datora debitorului ori dețineau în numele acestuia sume de bani, titluri de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmăribile (**instanța de executare** fiind judecătoria în a cărei circumscripție se afla, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului).

În aceeași ordine de idei se poate arăta și situația în care, deși **sediul/domiciliul debitorului nu se afla în țară**, executorul judecătoresc era totuși competent în efectuarea executării silite, ca urmare a identificării în circumscripția teritorială a curții de apel în a cărei rază de competență se afla biroul executorului judecătoresc investit de creditor, a unor terțe persoane care ar datora debitorului ori deține în numele acestuia sume de bani, titluri de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmăribile (**instanța de executare** fiind judecătoria în a cărei circumscripție se afla, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se afla în țară, judecătoria în a cărei circumscripție se afla sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor).

După cum vom vedea, dispozițiile mai sus menționate au suferit unele modificări în ceea ce privește competența alternativă teritorială a executorului judecătoresc în realizarea obligațiilor debitorului prin modalitatea popririi.

Scopul analizei constă în identificarea cauzelor ce au stat la baza modificării competenței teritoriale a executorului judecătoresc pentru înființarea popririi, precum și stabilirea implicațiilor acestora prin raportarea lor la ipoteza specifică de studiu (contractele de credit cu consumatori).

2. Legea nr. 17/2017

În urma pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 895/2015 (care a constatat neconstituționalitatea dispozițiilor art. 666 C. pr. civ., care privesc, în esență, încuviințarea executării silită de către executorul judecătoresc) s-a născut obligația legiuitorului, în temeiul art. 147 alin. (1) din Constituție, de a pune de acord procedura de executare silită cu dispozițiile Constituției constatate a fi încălcate și cu decizia Curții Constituționale, ale cărei considerente și dispozitiv sunt general obligatorii.

Întrucât condițiile de la momentul pronunțării impuneau, cu necesitate, promovarea unor soluții legislative privind competența și procedura de încuviințare a executării silită, o situație ce viza un interes public, a cărei reglementare nu putea fi amânată, Guvernul României a adoptat O.U.G. nr. 1/2016.

Ținând cont de dispozițiile art. 115 alin. (7) din Constituția României, s-a elaborat proiectul PL-x nr. 128/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe, proiect ce a fost promulgat prin Decretul nr. 304/2017.

Printre modificările survenite în dispozițiile Cărtii a V-a din Codul de procedură civilă, identificăm art. 782, care, după publicarea în Monitorul Oficial, limitează competența teritorială a executorului judecătoresc pentru înființarea popririi în circumscripția curții de apel unde își are domiciliul sau sediul debitorul („Art. 782. Cererea de poprire. Competența. (1) Poprirea se înființează la cererea creditorului de către un executor judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel unde își are domiciliul sau sediul debitorul. (2) Dispozițiile art. 652 alin. (5) sunt aplicabile”).

În forma anterioară a textului de lege, competența teritorială de înființare a popririi era alternativă, fiind raportată la circumscripția teritorială a curții de apel unde își avea domiciliul sau sediul debitorul ori terțul poprit.

Deși în PL-x nr. 128/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016, în expunerea acestuia de motive, precum și în forma adoptată de Senat nu regăsim nicio mențiune privind necesitatea adoptării unei dispoziții privind modificarea competenței teritoriale a executorului judecătoresc în cazul popririi, iar în raportul asupra proiectului de lege întocmit în data de 5 decembrie 2016 de Comisia juridică, de disciplină și imunități, pentru Camera Deputaților, regăsim doar textul adoptat în conformitate cu amendamentele propuse, ne vom îndrepta atenția, în vederea identificării posibilelor cauze justificative, asupra considerentelor care au stat la baza admiterii excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) C. pr. civ., astfel cum rezultă din Decizia nr. 348/2014 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 650 alin. (1) și art. 713 alin. (1) C. pr. civ., precum și asupra Deciziilor nr. 171 din 20 martie 2014, nr. 367 din 19 mai 2014, nr. 227 din 15 aprilie 2014 și nr. 316 din 5 iunie 2014.

Conform dispozițiilor art. 650 alin. (1) C. pr. civ. în vigoare la data pronunțării Deciziei nr. 384/2014, instanța de executare se identifica cu judecătoria în circumscripția căreia se afla biroul executorului judecătoresc care făcea executarea.

Curtea a statuat că adoptarea unor norme trebuie să întrunească criteriile de precizie, claritate și previzibilitate impuse de jurisprudența acesteia și a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Pentru asigurarea dreptului la un proces echitabil, alegerea instanței de executare nu putea fi lăsată la aprecierea creditorului, care era îndreptățit să își aleagă executorul judecătoresc din circumscripția curții de apel în funcție de natura bunurilor care urmau a fi supuse executării, respectiv a obligațiilor care trebuiau să fie executate.

În considerentele Deciziei s-a subliniat necesitatea consacrării unor soluții clare în sensul stabilirii instanței de executare ca fiind judecătoria în circumscripția căreia se află imobilul, domiciliul sau sediul debitorului sau locul unde urmează să se facă executarea.

Astfel, prin Legea nr. 138/2014 privind modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe, a fost stabilită ca instanță de executare judecătoria în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, în afara cazurilor în care legea dispune altfel.

Posibilele justificări ale amendamentului propus și admis de Comisia juridică a Camerei Deputaților pentru limitarea competenței teritoriale a executorului judecătoresc le regăsim și în Deciziile Curții Constituționale nr. 171 din 20 martie 2014, nr. 367 din 19 mai 2014, nr. 227 din 15 aprilie 2014 sau nr. 316 din 5 iunie 2014, care au statuat în mod consecvent faptul că există o discriminare între debitor și executorul judecătoresc, cel dintâi fiind pus într-o situație de inferioritate juridică și economică față de acesta, iar o alegere pur discreționară a biroului executorului judecătoresc creează o creștere nejustificată a cheltuielilor debitorului printr-o procedură de apărare anevoioasă.

Extinzând raționamentele Curții Constituționale, singura reglementare ce ține de stabilirea competenței executorului judecătoresc, în funcție de alte criterii decât cele ale părților sau obiectul executării, o constituie cea a cererii de poprire, unde apare terțul poprit ca element determinant în stabilirea acesteia.

Prin urmare, alegerea executorului judecătoresc de către creditorul obligației raportat la sediul sau domiciliul terțului poprit creează un dezechilibru procesual între părțile raportului execuțional.

Pe de altă parte, nu putem ignora o situație juridică similară căreia legiuitorul nu a înțeles să îi aducă modificările necesare apărării intereselor debitorului în lumina acelorași considerente expuse mai sus.

În concret, posibilitatea declanșării unei proceduri de executare silită împotriva unui debitor cu sediul/domiciliul în străinătate, potrivit art. 651 alin. (1) C. pr. civ. (instanța de executare) raportat la art. 652 C. pr. civ. (executorul judecătoresc), asupra bunurilor mobile/imobile identificate în circumscripția curții de apel unde se află biroul executorului judecătoresc atrage drept competență în soluționarea cererilor de încuviințare a executării silit, contestațiilor la executare, precum și a oricăror alte incidente apărute în cursul executării silit, a judecătoriei în a cărei circumscripție se află, la data sesizării organului de executare, domiciliul sau, după caz, sediul creditorului, iar dacă acesta nu se află în țară, judecătoriei în a cărei circumscripție se află sediul biroului executorului judecătoresc investit de creditor, reținându-se, astfel, și în acest caz inegalitatea juridică a părților raportului execuțional.